

สมรรถนะวิชาชีพครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ

TEACHER PROFESSIONAL COMPETENCY FOR CURRICULUM MANAGEMENT (CM) AND LEARNING MANAGEMENT (LM) OF IN-SERVICE TEACHER AND PRE-SERVICE TEACHER

สิรินาถ จงกลกลาง^{1*}, จุลมณี สุระโยธิน², ประดับศรี พินทุโท³

Sirinath Jongkonklang^{1*}, Junlamane Surayothin², Pradabsri Pinthuto³

^{1*}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000, ประเทศไทย

^{1*}Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima Province, 30000, Thailand

²อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000, ประเทศไทย

²Lecturer Dr., Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima Province 30000, Thailand

³อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000, ประเทศไทย

³Lecturer, Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima Province 30000, Thailand

E-mail address (Corresponding author): ^{1*}sirinath.j@nrru.ac.th

รับบทความ: 1 เมษายน 2565. /ปรับแก้ไข : 18 มิถุนายน 2565 /ตอบรับบทความ : 10 ตุลาคม 2565

Received : 1 April 2022 / Revised : 18 June 2022 / Accepted : 10 October 2022

DOI : 10.14456/nrru-rdi.2022.64

ABSTRACT

Teacher professional competence is the critical ability to work with applied knowledge, skills, abilities, and attributes. This survey research objectives were to 1) study teacher professional competency for curriculum management (CM) and learning management (LM) of in-service teachers and pre-service teachers, 2) compare teacher professional competency in CM and LM of in-service teachers and pre-service teachers. The sample group consisted of 393 in-service teachers by multi-stage sampling and 242 pre-service teachers by random cluster sampling. The research tools were the LM questionnaire, with consisted of 5 aspects; namely, the confidence value of the questionnaire was 0.95. The data were collected with an online questionnaire in electronic documents. Data were analyzed using statistics, mean and SD, and t-test. Results showed that the in-service and pre-service teachers had a high level of competency in CM and LM. Furthermore, compared with the professional competency of teachers in CM and LM of in-service teachers and pre-service teachers, there was no difference at the level of statistical significance ($P>0.05$). Considering five aspects, it was found that four aspects had no significant difference. On the other hand, measuring and evaluating learning outcomes showed statistically significant differences. That result is viewed the design of LM should be flexible, modern, and consistent with the current situation, emphasizing real-life practice.

Keywords : Teacher professional competence, Curriculum management and learning management, In-service teacher, Pre-service teacher

บทคัดย่อ

สมรรถนะวิชาชีพครูเป็นขีดความสามารถในการปฏิบัติงานที่ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ของครูประจำการ และครูก่อนประจำการ และ 2) เปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการกับครูก่อนประจำการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูประจำการ 393 คน โดยการสุ่ม แบบหลายขั้นตอน และครูก่อนประจำการ 242 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพครู

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการกับครูก่อนประจำการ โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้านย่อย 5 ด้าน พบว่า มี 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยเห็นว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้ควรมีความยืดหยุ่น ทันสมัย เน้นการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมที่เน้นการปฏิบัติในชีวิตจริง

คำสำคัญ : สมรรถนะวิชาชีพครู, การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้, ครูประจำการ, ครูก่อนประจำการ

บทนำ

การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนทำงานเป็นอย่างมีประสิทธิภาพและแข่งขันกับคนอื่นได้ หากคนมีความสามารถในการทำงานเป็นอย่างมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้มีความก้าวหน้าคิดของการศึกษาฐานสมรรถนะ หลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในอนาคตโดยเริ่มจากในสถานศึกษา หากมองย้อนกลับไปในอดีตที่สามสิบกว่าปีที่ผ่านมา ในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) (Jongkonklang, 2020, p. 100) มุ่งเน้นการเรียนรู้เกิดจากการลงมือทำ ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา ที่มีการจัดกลุ่มของรายวิชาในลักษณะของกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันแบบสหวิชาและเป็นการกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางหรือแบบศูนย์รวมอำนาจ ครูมีหน้าที่ในการนำหลักสูตรไปใช้ ต่อมาเกิดปัญหาว่าหลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงตามบริบทของแต่ละภูมิภาค ผิดกับความเจริญเติบโตทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง รวมทั้งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษา จึงมีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน (Standard-based education) ที่มีมาตรฐานเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อความเท่าเทียมกัน แต่ภาวะของโลกในปัจจุบัน ที่ต้องพัฒนาคนให้มีความสามารถอยู่ในสังคมโลกได้ ทำงานเป็น เน้นความสามารถที่ใช้ในชีวิตจริงได้ จึงมีแนวคิดของการจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เท่าทันต่อการใช้ชีวิตในปัจจุบันและในอนาคต นั่นคือ การพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุคคลและช่วงวัย คือไม่ว่าจะพบเจออะไรในชีวิตก็สามารถทำได้ เน้นต่อยอดในสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนแล้วนำไปใช้ในชีวิตได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาชีพครูเป็นอาชีพที่ให้บริการแก่สาธารณชนที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญเป็นการเฉพาะ จึงควรมีสมรรถนะทางวิชาชีพครูและมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ โดยผู้ที่จะเป็นครูทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก่อนที่จะไปทำหน้าที่เป็นครูผู้สอน (Sinlarat & Meesaen, 2017, pp. 37-44; Pitanthanonond, 2021, pp. 20-22)

บนฐานการพัฒนาสมรรถนะในช่วงปี พ.ศ. 2520 มีการตื่นตัวที่พยายามให้ครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การฝึกทักษะการสอนแบบจุลภาคโดยการแยกย่อยทักษะการสอนและฝึกทักษะเพื่อให้ครูสอนเป็นนั่นเอง และจากแนวโน้มและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในประเทศไทยที่ผ่านมา พบในการอาชีวศึกษา เพราะเป็นวิชาชีพที่มุ่งเน้นสมรรถนะหรือการปฏิบัติงาน การมีศักยภาพในการทำงาน จนกระทั่ง พ.ศ. 2560 ประเทศไทยเริ่มมีแนวคิดในการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ถือเป็นแนวคิดใหม่ที่ต้องทำความเข้าใจเพื่อให้ผู้นำสู่การปฏิบัติเข้าใจคำว่า “สมรรถนะ” อย่างแท้จริง ซึ่งปริยาภรณ์ ศิริวงศ์โยธิน, สิรินาถ จงกลกลาง และนาดยา ปิลันธนาณนท์ (Siriwongyothin, Jongkonklang, & Pitanthanonond, 2021, p. 88) สรุปไว้ว่า สมรรถนะเป็นขีดความสามารถ ประสิทธิภาพของผู้เรียน ในการประยุกต์ใช้ความรู้ (Knowledge competency) ทักษะความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน (Functional competency) พฤติกรรม บุคลิกและลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงาน (Soft skills) ในสถานการณ์/งานหนึ่ง ๆ หรือในการทำงานหนึ่ง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ โดยใช้สิ่งที่ซ่อนอยู่ในตัวบุคคล แล้วส่งผลให้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าปกติ ดังนั้น จากกระแสของการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความก้าวหน้า

ทางเทคโนโลยีส่งผลให้รูปแบบการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้มีการปรับเปลี่ยนไปจากระบบการจัดการศึกษาแบบเดิม ไปสู่รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จึงเป็นความท้าทายของครูยุคใหม่ในการจัดองค์ความรู้ให้เกิดผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนั้น ครูไทยในอนาคตจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานหรือกิจกรรมทางวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังขององค์กรหรือสถานศึกษานั้นคือ “สมรรถนะทางวิชาชีพครู”

สมรรถนะวิชาชีพครูในสังคมยุคใหม่แบ่งเป็นสมรรถนะหลัก (Core competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน ภาวะผู้นำและการสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน ซึ่งหนึ่งในหกสมรรถนะประจำสายงาน คือ สมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Office of the Basic Education Commission, 2010, pp. 8-9) แต่ในการจัดการศึกษาที่ผ่านมาทั้งในด้านหลักสูตร การเรียนการสอนและการวัด และประเมินผล เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วพบว่า การจัดการศึกษาด้อยคุณภาพ ทั้งด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ดังเห็นได้จากผลการทดสอบทั้งระดับชาติ (O-NET) ระดับนานาชาติ (PISA) เด็กไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมาก ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเมื่อเทียบกับต่างชาติอยู่ในระดับต่ำมาก รวมทั้งคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์หลายประการ เช่น ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด ไม่มีความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ไม่สนใจเรียนรู้ ประเด็นเหล่านี้เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา พบว่า มีปัญหาจากหลักสูตร การเรียนการสอน และการวัด และประเมินผลแบบเดิม หลักสูตรขาดความยืดหยุ่น ไม่ทันต่อความต้องการของสังคม ไม่ตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียน และบริบทที่แตกต่าง การจัดการเรียนการสอนล้าสมัยครูขาดทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่จะช่วยให้ผู้เรียน เกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนได้อย่างแท้จริง พัฒนาผู้เรียนให้ทันโลกทันสมัยเกิดสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ อย่างมีคุณภาพ และประสบความสำเร็จท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว คือ การปฏิรูปหลักสูตร การเรียน การสอน และการวัดและประเมินผล จึงเป็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพของผู้เรียน (Office of the Education Council, 2017, pp. 1-2)

จากสภาพปัญหาที่พบในภาพรวมของประเทศไทยนั้น ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความสำเร็จ คือครูผู้สอนเพราะเป็นผู้นำหลักสูตรสู่การนำไปใช้ ดังนั้นศาสตร์ทางด้านการผลิตครูของคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ ซึ่งมีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตและพัฒนาครูประจำการ โดยใช้การวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่และนำสู่การพัฒนาครู ประจำการและครูก่อนประจำการโดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นแนวโน้มทางด้านหลักสูตรและการสอน ที่หน่วยงานในระดับกระทรวงกำลังขับเคลื่อนในการเตรียมการพัฒนาครูสู่ผู้เรียนต่อไปในเวลาอันใกล้นี้ ดังนั้น คณะผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญในการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูและพัฒนาครูประจำการให้เป็นครูยุคใหม่ที่มีสมรรถนะ ทางวิชาชีพ จึงสนใจศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้วยการศึกษาและสังเคราะห์ สมรรถนะประจำสายงานที่มีความเฉพาะเจาะจงตามความต้องการของผู้เกี่ยวข้องและบริบทของท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ เป็นกรอบในการพัฒนาและออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

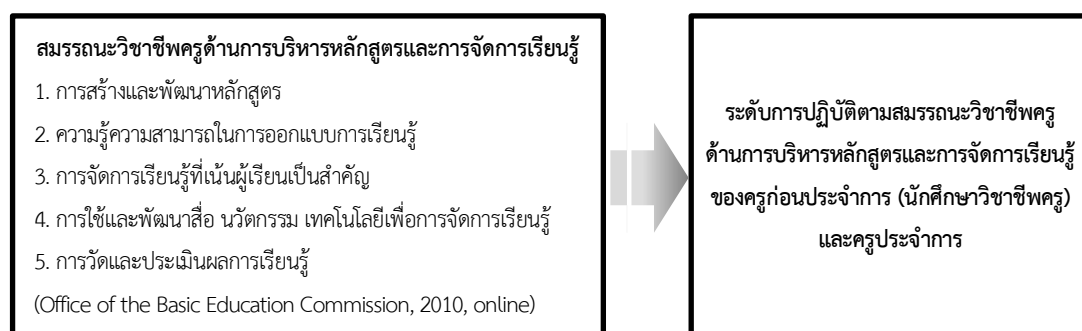
1. เพื่อศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการกับครูก่อนประจำการ

ประโยชน์การวิจัย

ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณาจารย์ในสถาบันผลิตและพัฒนาครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แนวทางเพื่อนำไปใช้ในการบูรณาการกับการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน ตลอดจนการบริการวิชาการต่อไป

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งศึกษาสมรรถนะของครูประจำการและครูก่อนประจำการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลเกี่ยวกับ ผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย โดยสมรรถนะเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Rassamettummachot, 2008, p. 48; Suthasinobon, 2017, pp. 53-65) โดยศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครู คือสมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสมรรถนะเฉพาะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Office of the Basic Education Commission, 2010, online) ซึ่งการศึกษาเพื่อสร้างครูและสร้างคนเป็นระบบและกระบวนการต่าง ๆ ในการพัฒนาครู ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังประจำการ (Sinlarat & Meesaen, 2017, p. 1) จากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาวิชาชีพครูมีความสำคัญเริ่มจากครูก่อนประจำการในระบบการผลิตครู ซึ่งในการวิจัยนี้คือนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. 5 ปี) ที่ผ่านการฝึกปฏิบัติการทางวิชาชีพครูเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา และครูประจำการ ซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ปรากฏในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

ระดับปฏิบัติการตามสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการ กับครูก่อนประจำการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มุ่งศึกษาสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูประจำการ คือ ครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกสังกัด ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 27,982 คน และ ครูก่อนประจำการ คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 453 คน (ข้อมูล ณ เดือน กุมภาพันธ์ 2563) (Faculty of Education, 2020, pp. 12-14) กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครูประจำการ จำนวน 393 คน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากตารางการกำหนดขนาดของเครชีและมอร์แกน (Srisa-ard, 2004, p. 187) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยสุ่มจำนวนโรงเรียนจากหน่วยงานทางการศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและเอกชน สุ่มตัวแทนโรงเรียนโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย และครูก่อนประจำการ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่กำลังเรียนรายวิชา ปฏิบัติการสอน ภาควิชาการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 242 คน ได้มาโดยสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งข้อคำถามตามตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 (Suthasinobon, 2017, pp. 59-60) ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรม 5 ด้าน คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 4 ข้อ ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 10 ข้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7 ข้อ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ 3 ข้อ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4 ข้อ รวม 28 ข้อ นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้แบบตรวจคุณภาพ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้กับรายการปฏิบัติ (Index of item objective congruence : IOC) ซึ่งได้ค่าความดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 และนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (Kaiwan, 2007, pp. 83-84) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เรื่องสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ 1) ครูประจำการ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด ในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1-7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา และกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา ได้รับกลับคือ

จำนวน 393 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 98.25 และ 2) ครูก่อนประจำการ คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จาก 19 สาขาวิชา รวมจำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้น นำข้อมูลทั้งหมดมาบันทึกข้อมูลเพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (%) การศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครูของครูประจำการและครูก่อนประจำการ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อธิบายผลการวิจัยตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึงมากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึงมาก 2.51-3.50 หมายถึงปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึงน้อย และ 1.00-1.50 หมายถึงน้อยที่สุด (Srisa-ard, 2017, p. 103) และเปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพครูของครูประจำการและครูก่อนประจำการ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for dependent)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มครูประจำการ พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (50.10%) มีอายุราชการ 25 ปีขึ้นไป (29.30%) สถานภาพวิชาชีพคือครูผู้สอน (73.80%) และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา (36.60%) สำหรับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของครูก่อนประจำการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (65.7%) รองลงมาคือเพศชาย (34.3%) อยู่สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (11.60%) รองลงมาคือ สาขาพลศึกษา (9.90%) และน้อยที่สุดคือ สาขาชีววิทยา (0.40%)
2. สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ของครูประจำการกับครูก่อนประจำการโดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน ดังตาราง 1 ถึงตาราง 6

ตาราง 1 สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					
	ครูประจำการ			ครูก่อนประจำการ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	4.09	0.57	มาก	4.10	0.59	มาก
ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้	4.12	0.52	มาก	4.08	0.57	มาก
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.12	0.52	มาก	4.09	0.55	มาก
ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.21	0.57	มาก	4.24	0.60	มาก
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.16	0.56	มาก	4.16	0.56	มาก
เฉลี่ยรวม	4.13	0.47	มาก	4.13	0.49	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ครูประจำการมีสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.21) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.16) และอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.05)

สำหรับครูก่อนประจำการมีสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) เมื่อจำแนกรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดที่สุดคือ ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.24$) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.16$) และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.08$)

ตาราง 2 สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ จำแนกด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					
	ครูประจำการ			ครูก่อนประจำการ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	4.14	0.66	มาก	4.11	0.60	มาก
2. สร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และท้องถิ่น	4.12	0.74	มาก	4.10	0.72	มาก
3. มีการนำหลักสูตรที่สร้างและพัฒนาขึ้น ไปใช้ได้อย่างเหมาะสมและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.10	0.64	มาก	4.10	0.66	มาก
4. ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร	3.91	0.71	มาก	4.08	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.07	0.57	มาก	4.10	0.59	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ครูประจำการกับครูก่อนประจำการมีสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำแนกด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, $\bar{X}=4.10$) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินของกลุ่มครูประจำการที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดที่สุดคือ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และต่ำสุดคือ ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ($\bar{X}=4.14$, $\bar{X}=3.91$) ส่วนครูก่อนประจำการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดที่สุดคือ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และต่ำที่สุดคือ ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ($\bar{X}=4.11$, $\bar{X}=4.08$) เช่นเดียวกัน

ตาราง 3 สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ จำแนกด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					
	ครูประจำการ			ครูก่อนประจำการ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม และสร้างสรรค์ เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.15	0.63	มาก	4.12	0.65	มาก
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียน และชุมชน	4.15	0.65	มาก	4.13	0.70	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					
	ครูประจำการ			ครูก่อนประจำการ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมิน ผลการเรียนรู้	3.99	0.75	มาก	4.14	0.73	มาก
4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการการพัฒนาการเป็นนักเรียนรู้สำหรับกับผู้เรียน	4.07	0.64	มาก	4.19	0.67	มาก
5. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.97	0.72	มาก	3.76	0.86	มาก
6. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีสำหรับผู้เรียน	4.12	0.65	มาก	4.07	0.69	มาก
7. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการการพัฒนาความเป็นนักนวัตกรรมสำหรับผู้เรียน	3.80	0.76	มาก	4.05	0.69	มาก
8. ออกแบบการเรียนรู้โดยคำนึงถึง การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและอนาคตได้อย่างเหมาะสม	4.16	0.64	มาก	4.18	0.69	มาก
9. มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์ อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนด	4.11	0.60	มาก	4.10	0.61	มาก
10. ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบ	3.96	0.69	มาก	4.05	0.62	มาก
เฉลี่ยรวม	4.05	0.52	มาก	4.08	0.54	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ครูประจำการกับครูก่อนประจำการมีสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำแนกด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ของ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, $\bar{X}=4.08$) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินของกลุ่มครูประจำการที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ ออกแบบการเรียนรู้โดยคำนึงถึง การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและอนาคตได้อย่างเหมาะสม และต่ำสุดคือประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.16$, $\bar{X}=3.96$) ส่วนรายการประเมินของครูก่อนประจำการ ที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการการพัฒนาการเป็นนักเรียนรู้สำหรับกับผู้เรียน และต่ำที่สุดคือจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=4.19$, $\bar{X}=3.76$)

ตาราง 4 สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ จำแนกด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					
	ครูประจำการ			ครูก่อนประจำการ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. จัดทำฐานข้อมูลของผู้เรียนเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.64	มาก	4.19	0.65	มาก
2. ใช้รูปแบบการสอน เทคนิคการสอน และวิธีการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.20	0.63	มาก	4.20	0.71	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					
	ครูประจำการ			ครูก่อนประจำการ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
3. จัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.18	0.64	มาก	4.26	0.65	มาก
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	4.32	0.61	มาก	4.18	0.69	มาก
5. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	4.22	0.62	มาก	4.08	0.69	มาก
6. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้	3.85	0.76	มาก	3.91	0.83	มาก
7. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน การจัด กิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้	3.93	0.75	มาก	3.81	0.80	มาก
เฉลี่ยรวม	4.12	0.52	มาก	4.09	0.55	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ครูประจำการกับครูก่อนประจำการมีสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำแนกด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$, $\bar{X}=4.09$) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินของกลุ่มครูประจำการที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และต่ำที่สุดคือใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.32$, $\bar{X}=3.85$) ส่วนรายการประเมินของครูก่อนประจำการที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และต่ำที่สุดคือพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.26$, $\bar{X}=3.81$)

ตาราง 5 สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ จำแนกด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					
	ครูประจำการ			ครูก่อนประจำการ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสม กับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้	4.16	0.62	มาก	4.20	0.65	มาก
2. สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.25	0.69	มาก	4.28	0.68	มาก
3. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการ เรียนรู้	4.21	0.69	มาก	4.25	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม	4.21	0.57	มาก	4.24	0.60	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ครูประจำการกับครูก่อนประจำการมีสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำแนกด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X}=4.21$, $\bar{X}=4.24$) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดทั้งสองกลุ่มคือ สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.25$, $\bar{X}=4.28$) และต่ำที่สุดคือ ใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.16$, $\bar{X}=3.81$)

ตาราง 6 สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ
จำแนกด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ					
	ครูประจำการ			ครูก่อนประจำการ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	4.08	0.66	มาก	4.14	0.67	มาก
2. สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	4.04	0.64	มาก	4.12	0.65	มาก
3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	4.31	0.62	มาก	4.22	0.67	มาก
4. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.20	0.62	มาก	4.18	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.16	0.56	มาก	4.16	0.56	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ครูประจำการกับครูก่อนประจำการมีสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำแนกด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, $\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณารายการประเมิน พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดทั้งสองกลุ่มคือ วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.31$, $\bar{X}=4.22$) และต่ำที่สุดคือ สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X}=4.04$, $\bar{X}=4.12$)

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการกับครูก่อนประจำการ ดังตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการกับครูก่อนประจำการ

ด้าน/กลุ่ม	N	$\bar{X}$	SD	t	p
ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร					
ครูประจำการ	393	4.09	0.57	0.438	0.662
ครูก่อนประจำการ	242	4.10	0.59		
ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้					
ครูประจำการ	393	4.12	0.52	0.849	0.396
ครูก่อนประจำการ	242	4.08	0.57		
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญครูประจำการ					
ครูประจำการ	393	4.12	0.52	0.849	0.396
ครูก่อนประจำการ	242	4.09	0.55		
ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้					
ครูประจำการ	393	4.21	0.57	0.663	0.508
ครูก่อนประจำการ	242	4.24	0.60		
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
ครูประจำการ	393	4.16	0.56	0.041*	0.967
ครูก่อนประจำการ	242	4.16	0.56		

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้าน/กลุ่ม	N	$\bar{X}$	SD	t	p
โดยภาพรวม					
ครูประจำการ	393	4.13	0.47	0.093	0.926
ครูก่อนประจำการ	242	4.13	0.49		

* $p < 0.05$

จากตาราง 7 พบว่า ครูประจำการกับครูก่อนประจำการมีสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม ($p=0.093$) ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ด้านการสร้างและพัฒนา หลักสูตร ($p=0.438$) ด้านความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ($p=0.849$) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญครูประจำการ ($p=0.849$) และด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($p=0.663$) ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($p=0.041$) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติระดับ 0.05

อภิปรายผล

สมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูประจำการและครูก่อนประจำการ พบประเด็นที่น่าสนใจทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องกันทั้ง 6 ด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในสภาพจริงทั้งครูประจำการและครูก่อนประจำการซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่ออกปฏิบัติการสอน ณ สถานศึกษา 1 ปีการศึกษา มีโอกาสเรียนรู้งานในวิชาชีพครูได้อย่างครบถ้วนในทุกมิติ สอดคล้องกับงานวิจัย ของภัทราพร เกษสังข์ และคณะ (Kessunk et al., 2019, pp. 142-144) ทำวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะและการประเมิน ความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 พบว่าสมรรถนะวิชาชีพครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสมรรถนะประจำสายงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ และเมื่อจัดอันดับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาคือสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะวิชาชีพครูของครูประจำการและครูก่อนประจำการ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติหน้าที่ โดยในการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูครั้งนี้ เป็นการประเมิน ตามกรอบความคิดการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2553 ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของแมกคีนแลนดที่เน้นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ที่แสดงออกมาในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งในที่นี้คือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เป็นความสามารถ ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัดและประเมินผล ทั้งนี้จากผลการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งครูประจำการและครูก่อนประจำการมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการ ที่ซับซ้อน ทั้งด้านการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน การสร้างและนำเครื่องมือวัด และประเมินผลไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การวัดและประเมินตามสภาพจริง และการนำผลการประเมินมาใช้ ในการเรียนรู้นั้น ส่วนของครูประจำการซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์และอายุราชการมากกว่าครูก่อนประจำการ อาจมีแนวทาง วิธีการที่ลุ่มลึกมากกว่า ส่วนด้านอื่น คือ การสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ และการใช้สื่อและนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ นั้นถึงแม้ความรู้และประสบการณ์ทั้งสองกลุ่ม

แตกต่างกัน แต่ครูก่อนประจำการซึ่งในที่นี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่ฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพครูเป็นเวลา 1 ปี การศึกษาคืบคลานแล้วและในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น อยู่ในการกำกับดูแล ของครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูประจำการ ส่งผลให้ครูก่อนประจำการได้ใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะทางวิชาชีพ เจตคติ ค่านิยม ในการทำงานในวิชาชีพครูได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2018, pp. 125-128) ที่กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เป็นงานของครูที่สำคัญที่สุด และเกี่ยวข้องกับการกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนโดยตรงที่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูทุกคนได้ใช้ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ทักษะทางวิชาชีพ เจตคติ ค่านิยมและการปฏิบัติทางวิชาชีพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของธุดมณ บุญมานนท์ และวรชัย วิภูอุปโตคร (Boonyanon & Viphoouparakhot, 2020, p. 42) ที่สรุปว่าสิ่งสำคัญสำหรับสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คือครูจะต้องคำนึงถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรพร เกษสังข์ และคณะ (Kessunk et al., 2019, p. 133) ที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครูและประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 พบว่าสมรรถนะวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 ด้านที่มีความจำเป็นอันดับแรก คือ สมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญฤดี อุดมพล (Udomphol, 2020, p. 36) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะความเป็นครูเชิงพุทธบูรณาการของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่าหลังการทดลองใช้นักศึกษามีสมรรถนะความเป็นครูสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากซึ่งกระบวนการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะความเป็นครูจะส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดสมรรถนะความเป็นครูด้านความรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ การประพฤติตนเป็นครูที่ดีและการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

สถาบันผลิตครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต แล้วนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถาบัน โดยการศึกษาบริบทของสถานศึกษาก่อนนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถต่อยอดนำไปสู่การวิจัยและพัฒนาได้ โดยการสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพครูที่สอดคล้องกับสภาพบริบทในเขตพื้นที่การศึกษา
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์สมรรถนะวิชาชีพครูกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูในสถานศึกษาเชิงระบบ
3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูในสถานศึกษา
4. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อติดตามและประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอดแทรกสมรรถนะสำคัญของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
5. ควรมีการศึกษาและพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตด้านการพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ 2564

เอกสารอ้างอิง

- Boonyanon, B., & Viphoouparakhot, V. (2020). Guidelines for Teacher Functional Competencies Development in Schools Under the Chanthaburi Secondary Educational Service Area Office 17. *Journal of Educational Administration, Khon Kaen University*, 16(2), 42-52. (In Thai)
- Faculty of Education. (2020). *Self Assessment Report on Faculty of Education*. Nakhon Ratchasima : Faculty of Education, Nakhon Rajabhat University. (In Thai)
- Jongkonklang, S. (2020). *Curriculum development*. Nakhonratchasima : Faculty of Education, Nakhon Rajabhat University. (In Thai)
- Kaiwan, K. (2007). *Creating Research Tools*. Bangkok : Media Center, Bangkok. (In Thai)
- Kessunk, P., Kumyon, A., Phutthasen, G., & Kessunk, O. (2019). Competency and Need Assessment for Professional Development in 21st Century, Loei Province of Teachers in Social Studies, Religion and Culture Learning Substance. *Rajamangala University of Technology Srivijaya Research Journal*, 11(1), 132-145. (In Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2010). *Teacher Competency Assessment Manual*. Retrieved February 16, 2021, from <http://www.tmk.ac.th/teacher/capacity.pdf> (In Thai)
- Office of the Education Council. (2017). *System and Teacher Development Model Suitable for Thai Society and Internationalization*. Bangkok : Educational Standards and Learning Development Bureau. (In Thai)
- Office of the Education Council. (2018). *Developing a Mechanism to Drive the Production System and Developing High-Performance Teachers for Thailand 4.0*. Bangkok : Prick-Wan Graphic. (In Thai)
- Pilanthananond, N. (2021). *Social Studies: The Era of Standard*. Bangkok : Rotjana Printing Limited Partnership. (In Thai)
- Rassametummachot, S. (2008). *Approaches to Developing Human Potential with Competence*. Bangkok : Siri Wattana Interprint. (In Thai)
- Sinlarat, P., & Meesaen, N. (2017). *Teacher Education and Teacher Professional Development*. Bangkok : Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Siriwongyothin, P., Jongkonklang, S., & Pilanthananond, N. (2021). The Development of Citizenship Competencies Data Bank for Secondary Students. *Journal of Education Khon Kaen University*, 44(3), 76-92. (In Thai)
- Srisa-ard, B. (2004). *Statistical Methods for Research* (4th ed.). Bangkok : Suwiriyasan. (In Thai)
- Srisa-ard, B. (2017). *Preliminary research* (10th ed.). Bangkok : Suwiriyasan. (In Thai)
- Suthasinobon, K. (2017). *Consciousness and Ethics of Teaching Professional*. Bangkok : Commercial World Media. (In Thai)
- Udomphol, B. (2020). Development of a Model for Enhancing the Competency of Buddhist Integrative Teacherhood of Students Teachers in Faculty of Education, Rajabhat University. *Journal of Research and Curriculum Development*, 10(1), 37-55. (In Thai)